

Naročnine mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dneva služba
2050. — nočna 2996. 2999 in 2050

SLOVENEK

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate:
Sarajevo št. 7563.
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Začetek klanja?

Po krvavem pretepu med hitlerjevci ter komunisti in socialisti v pruskem deželnem zboru se je neki komunistični poslanec, ves obvezan, vrnil v dvorano, kjer so ostali samo še narodni socialisti. In zaklical proti njim: »Dvajset za enega!« Drugi dan so komunisti z noži in z revolverji navalili na hitlerjevce v Berlinu, Hamburgu in po drugih mestih, kjer so le katerega našli. Socialni demokrati, ki so jim hitlerjevci skoro do smrti pobili njihovega tajnika, so se po poboju zarekli, da se vrnejo v deželno zbornico edino z revolverji! Kri v parlamentu, kri na ulici!

Nemški narod je razklan v dva tabora, v katerih se čete mrzlično pripravljajo na končni spopad. Na eni strani narodni socialisti s svojimi udarnimi četami in neoboroženo armado nezadovoljnih iz vseh stanov, katere udarna moč narašča z bedo, na drugi komunisti in socialni demokrati, ki so pod Hitlerjevimi udarci pričeli sklepati vrste. Med obema taboroma še vedno posreduje centrum, katoliška stranka reda in vztrajnega in poštenega dela za državo, ki zavlačuje spopad z dneva v dan.

Morda odvisi bodočnost Nemčije od vprašanja, ali bo centrum uspele doigrati to vlogo in se umakniti šele tedaj, ko se bodo po ublažitvi nemške in svetovne gospodarske krize strasti v nasprotnih taborih polegale in bodo nasprotniki odložili orožje. Krvav konec zadnje seje pruskega deželnega zbora nam je v tem pogledu slab omen. Centrum je glasoval za predsednika iz Hitlerjevih vrst, in to pod pogojem, da bo prvi podpredsednik socialni demokrat, drugi centrista; stori je to z namenom, da se revolucionarni hitlerjevci uvedejo v ustavno življenje in vprežejo v jarem odgovornosti. Novi predsednik dr. Kerrl, narodni socialist, je po svoji izvolitvi izjavil, da bo spoštoval ustavne določbe in poslovnik pruskega parlamenta, a je kmalu nato dopustil razpravo o predlogu svojega tovariša, naj deželni zbor pokliče na odgovor nekakega državnega tožilca, ki se je drznil zahtevati sedem do deset let ječe za tri narodne socialiste, ki imajo na vesti tri ljudi. Za narodne socialiste torej naj bi ne veljal več zakon in svobodno naj bi smeli ubijati svoje politične nasprotnike, uboj, izvršen po njihovih rokah, naj bi se proglasil za »narodno delo, kakor so to storili fašisti v Italiji. Kaj naj pričakujemo od ljudi, kakor je prav g. Kerrl, o katerem pripovedujemo, da je bil edini poslanec v pruskem deželnem zboru, ki se ni bil pozval k redu, a je prav pred dnevi dejal, da ni današnje stiske v Nemčiji kriva versailleska pogodba, temveč da so jo zakrivil »prokleti jezuiti, to je Brüning in njegova stranka? Ideje in metode nasprotnega tabora, predvsem komunistov, ki proglašajo revolucijo in uničenje današnjega pravnega reda za edini pogoj novega in srečnejšega življenja, so predobro znane. Vloga posredovalca med tema dvema taboroma, ki si jo je nadel centrum, je tako nevhvaležna, da bolj biti ne more.

Toda, kar lahko postane za Nemčijo še usodnejše, je to, da so pričele izpodjedati tla dr. Brüningu in centrumu tajne sile, ki jih nazivajo demokratski listi v Nemčiji svojaška kamarila. Armada, prvo in zadnje jamstvo miru in reda v državi, je po generalu Schleicherju, kabinetnem načelniku v vojnem ministrstvu, vrgla generala Groenerja kot vojnega ministra v trenutku, ko je ta napovedal boj Hitlerju. S tem je bil zadan tudi dr. Brüningu tako silovit udarec, da se od njega sploh ne bo opomogel več. General Schleicher je šel še dalje in skuša omajati še zaupanje, ki ga je užival dr. Brüning pri Hindenburgu. Če katoliški in drugi demokratski tisk danes javno zahteva od Hindenburga, naj se v tej zadevi jasno izreče, je to znamenje, da je vojaškim krogom uspela tudi ta igra. Na koncu vseh koncev je Hindenburg maršal, torej vojak, ki mu zvenketanje njegove sablje brezdvomno vzbuja skušnjave, da bi z njo presekaval vohel; kot vojak lahko misli pri tem iskreno in računa, da bi z diktaturo Reichswehra preprečil prihod Hitlerjevega tretjega cesarstva, toda drugod se doslej takšni računi niso obnesli. Schleicherja opisujejo za moža svetovne naobrazbe in širokih vidikov ter za izvršnega taktika, ki zna vsaj tako dobro sukati pero kakor sabljo. Hitler naj bi bil samo njegov bobnar, ki mu zganja ljudi skupaj in mu naj pripomore do kancerskega mesta. General Schleicher ima baje namen končno izigrati tudi Hitlerja, ko se povzpne do oblasti, kakor je grdo izigral svojega predstojnika vojnega ministra Groenerja, ki mu je dotlej vse zaupal. Kaj pa, če bi Hitler izigral njega?

Brüningu se lahko zgodi, da pade prav sto korakov pred ciljem, kakor se je izrazil v svojem »adnjem govoru v parlamentu. Sto korakov od Lausanne, pred reparacijsko konferenco, ki naj prinese današnji črtanje reparacij v tej ali oni obliki, sto korakov od zaključka razorožitvene konference, ki bo vsaj v načelu postavila Nemčijo tudi glede oboroževanja v isto vrsto kakor druge države, sto korakov pred »Anschlussom«. Lausanna bo dr. Brüningu še preživela, potem pa mu bodo dnevi šteti, ako Hindenburg z odločno potezo ne razjasni položaja in se odloči zanj. Sicer je še vprašanje, ali se bo po udarcu, ki je zadal nemško demokracijo z likvidacijo Groenerja in opogumil hitlerjevce, mogel dr. Brüning sploh še vzdržati. Moža, ki bi mogel danes v Nemčiji parlamentarno vladati, to je zbrati v današnjem parlamentu večino za tako nepopolne ukrepe kakor so razne zasilne odredbe, ki zadenjejo v živo posameznika, ustanove in zasebno gospodarstvo sploh, danes v Nemčiji gotovo ni.

Skrajno nevhvaležno bi bilo likvidirati državnika, ki je tako uspešno vodil državo skozi najkritičnejše čase in to prav v trenutku, ko stoji pred ciljem. Za nemški narod utegne postati ta nevhvaležnost tragična. Svoji sadi, popolne osamosvojitve Nemčije od inozemstva, dr. Brüning najbrže

Italijansko-turško prijateljstvo - Vedno večji politični vpliv Italije na vzhodu

Rim, 27. maja. AA. Agencija Stefani poroča: Na banketu, ki ga je priredil predsednik italijanske vlade Mussolini na čast turškima ministroma, je Mussolini izrekel v imenu vlade in italijanskega naroda turškima ministroma prirčno dobrodoščilo. V svojem govoru je Mussolini izjavil, da je enakost čustev prijateljstva in simpatij olajšalo delo, ki ga hočeta obe vladi vzajemno izvršiti, da se bosta še bolj zblížala oba naroda v smislu razvoja njihovih gospodarskih odnosov, in na poti iskanja načinov, kako naj se njune direktive spravijo v sklad, da se njuni splošni politični akciji zagotovita mir in varnost, zlasti v vzhodnem Sredozemskem morju.

V ta namen smo včeraj podpisali protokol, ki vsebuje več modifikacij glede poteka roka pogodbe o prijateljstvu in arbitraži med Turčijo in Italijo, in ga podaljša za nadaljnjih pet let ter omogoča poznejše podaljšanje. O tej pogodbi bi se moglo reči, da predstavlja glavne temelje stabilnosti političnega položaja v vzhodnem delu Sredozemskega morja, posebno zaradi prijateljskih zvez, ki združujejo naši dve državi in druge države, ki so zelo važen faktor te stabilizacije. Prirčna atmosfera, ki se nam jo je posrečilo ustvariti med našima državama, nam omogoča razpravljanje o vprašanjih, ki nas posebno zanimajo, kakor na primer o vprašanju sporazuma glede razdelitve otočijev v okolici Castel-Rosa. Ta atmosfera pa pomeni obenem tudi zdrav prispevek naših držav k ozdravljenju in pomirnitvi Evrope.

Ob koncu svojega govora je g. Mussolini nazdravil Gaziu Kemalu-paši, izmet-paši in Ruždibeju in izrekel svoje iskrene želje za napredek in bodočnost turškega naroda.

Za Mussolinijem je povzel besedo predsednik turške vlade izmet-paša in se zahvalil za želje, ki je med drugim dejal:

Enodušni izrazi simpatij vlade in italijanskega naroda, so nov dokaz, da so načela, po katerih se ravnamo, bistven del prijateljstva med italijanskim in turškim narodom. To prijateljstvo je tem čvrstejše, ker ni samo izraz kakih praznih simpatij, nego je imperativna potreba za mednarodne odnose. Naše iskreno sodelovanje, je dodal izmet-paša, je že do zdaj rodilo rezultate, na katere smemo biti ponosni. Naša skupna želja je voditi politiko, ki so jo dogodki popolnoma upravičili, in v tem je element stabilnosti v sedanjosti in zaupanja v bodočnosti.

Turško-italijansko prijateljstvo je daleč od tega, da bi tvorilo kake zapreke za okrepitev prijateljskih odnosov med našima državama in drugimi

državami. To prijateljstvo je nasprotno celo olajšalo razvoj političnih odnosov med Italijo in Turčijo in drugimi državami.

Izmet-paša je v svojem govoru naglasil, da je imel na svojem potu vnovič priložnost ugotoviti, da so zveze prijateljstva in medsebojnega razumevanja med Italijo in Turčijo trdne.

Protokol, ki je bil včeraj podpisan, je nadaljeval turški ministrski predsednik, ni samo nepomembna manifestacija. Podpis tega protokola je velik dokaz, da imata Italija in Turčija popolnoma enake interese.

Nato je predsednik turške vlade dvignil čašo in nazdravil italijanskemu kralju ter želel srečo in napredek italijanskemu narodu in čim čvrstejšo okrepitev italijansko-turškega prijateljstva.

Skupina držav pod vodstvom Italije

Belgrad, 27. maja. I. Sestanek italijanskih in turških državnikov v Rimu, kakor tudi razgovori Mussolinija in izmet-paše, katere je objavila oficijalna agencija Stefani, zelo zanimajo tukajšnjo javnost. Posebno se polaga veliko važnost na Mussolinijeve besede, s katerimi trdi, da je prijateljska pogodba med Turčijo in Italijo »glavni temelj stabilnosti političnega položaja na vzhodnem delu Sredozemlja, posebno še z ozirom na prijateljstvo, ki veže obe državi in še nekatere druge države, ki so tudi važen činitelj tega položaja. Iz tega sklepajo tukajšnji poučeni krogi, da stvarno obstoja tihi blok držav v vzhodnem Sredozemlju in v južnovzhodni Evropi, o katerem je oktobra 1930 pisalo svetovno časopisje, katerega je že takrat in še mnogokrat potem stalno negiral bivši predsednik grške vlade Venizelos. Evropska diplomacija je vedno skeptično gledala na ta pokret, katerega je vodila Italija iz Rima in kateremu so se polagoma podredile Turčija, Grčija in deloma tudi Bolgarija. Današnja manifestacija v Rimu je nov dokaz za to, da obstoja območje držav, kjer je Italija uveljavila svojo težnjo.

Tudi odhod Venizelosa v sedanjem trenutku, ko Turčija in Italija izmenjavata zdravice, ni slučaj. Grški državnik je sploščka z veliko vneto podpiral italijansko politiko, ker je računal, da bo Grčija od tega imela dobiček, toda s časom se je

hotel tega varuštva otresti. Zgodilo se je nasprotno. Otrsla se ga je Italija in danes postavlja na čelo grške vlade balkanskega idealista Papanastasiusa, neke vrste Brianda na Balkanu, ki bi vzdrževal na Balkanu ozračje popolnega medsebojnega zaupanja ter mirno in znosno situacijo, tako da bi italijanski diplomaciji dal potrebno garancijo, da se še bolj konsolidira na Balkanu.

Izmet-paša je v svojem odgovoru na Mussolinijeve besede to tudi podčrtal, ko je dejal: »da bodo odslej italijanski in turški državniki mogli na mednarodnem terenu zagovarjati težnjo po skupnem blagostanju, po miru v vsej Evropi, posebno pa med državami vzhodne in južnovzhodne Evrope.«

Odslej bo torej treba v evropski politiki, ki se razvija z bliskovito naglico in ki bo vodeče odgovorne državnike kmalu pustila daleč za seboj, računati s skupino držav, ki se je nekako ob strani glavne politične poti in izven ženevskega šundra ustanovila, utrdila in učvrstila, ki bo odslej nastopala v mednarodni politiki z zanosom in doslednostjo. Zveza te skupine s Sovjetsko Rusijo ji daje tudi svoj izrazit značaj. Pred tem dejstvom se ne smejo zapirati oči. Takšen razvoj pa je bil tudi nujen spričo pomanjkanja vsake zdrave iniciative evropskih držav. Zapadne države so doslej pokazale, da nimajo nikakega zmisla za potrebe evropskega vzhoda, konferenca male antante pa je ugotovila, da poleg že deset let starega in danes okamenega programa ni v stanu dati novega duha, katerega diktirajo nove potrebe. Zato ni čudno, da se je v tej splošni brezbriznosti ustanovila skupina, ki je dala sama sebi orožje, s katerim hoče ščititi svoje potrebe.

Rimski sestanek je proglasitev italijansko-grško-turško-sovjetskega prijateljstva, kateremu podlega vedno bolj in bolj tudi Bolgarija, čim bolj jo Evropa od sebe odganja.

V zvezi s tem, mislimo, je potrebno morebiti priobčiti govorice, ki se že dolgo časa širijo in ki imajo svojo idejno podlago, namreč, da se namerava sedanji romunski zunanji minister, princ Ghika, umakniti iz vlade in se vrniti na svoje dolgoletno poslaniško mesto v Rim, kjer je poleg svojega pohišva in svojih umetniških zbirk pustil tudi svoje srce.

Dollfuss pred parlamentom

Za tesno sodelovanje z Nemčijo — Proti podonavskim načrtom

Dunaj, 27. maja tg. Vlada izjavi, s katero je dr. Dollfuss predstavil svoj novi kabinet, je napravila dober vtis, ker je bila v smislu položaja države in po bistvu novega šefa vlade vseskozi resna in se bavila samo s perečimi gospodarskimi vprašanji. Z obžalovanjem, da se mu ni posrečilo pritegniti v vladno večino tudi Velenemceve, je dr. Dollfuss navajal, da je Avstrija že po svojem specifičnem položaju, ko je bil raztrgan njen prejšnji veliki gospodarski okoliš in so se zaprle vse sosedne države, navezana samo na to, da išče prijateljstvo in mir z vsemi državami. Pri tem mora razumeti ves svet, da se Avstrija kot samostojna nemška država, nastala po krvi, zgodovini in zemljepisnem položaju zaveda svojih najtesnejših vezi in prijateljstva z Nemčijo, katere ustvarjajo pravice in dolžnosti. Glede transfernega moratorija je izjavil zvezni kancler, da so trgovsko-politične iniciative njegovih prednikov ostale brezuspešne. Avstrija brez pomoči iz inozemstva ne more izpolniti svojih inozemskih obveznosti in tako stoji v teh dneh pred usodno odločitvijo o zatvoru deviz za inozemske dolgovce. Zvezni kancler je izrekel upanje, da se bo mešana komisija, katero je pravkar imenoval Svet Zveze narodov, zavedala, kako nujne so učinkovite odredbe, iz česar je sklepali, da vlada še ni obupala in da miren sporazum z inozemskimi upniki še ni izključen. Sicer bi bila vlada v najkrajšem času postavljena v položaj, da bo morala skrbeti za učinkovito samopomoč.

Dr. Dollfuss je izjavil, da se vlada nikdar ne bo poslužila zlorabe nekritičnega tiskanja bankovcev. Devizne prisilne odredbe, ki so sedaj neobhodno potrebne, se bodo v kratkem zamenjale s takimi, ki bodo na boljši način utrdile tudi zaupanje v denarne zavote. Ravnotežje v državnem proračunu se bo skušalo doseči z varčevanjem pri stvarnih izdatkih, ne pa z znižanjem plač uradnikom, temveč z upravno reformo. Pri železnici bodo morali načeloma de-

ne bo žel, pač pa pridejo na njegovo mesto drugi, ki se bodo ponašali s temi uspehi — govorimo z nemškega vidika namreč — tako nekako, kakor se danes Mussolini baha, da je zatrl v Italiji komunizem, ko ga že zdavnaj ni bilo več.

Padeč dr. Brüninga in centruma pomeni brezdvomno začetek državljanske vojske, začetek medsebojnega klanja. Kajti, da bi komunisti in socialisti videli v kaki Schleicherjevi diktaturi kaj drugega, kakor v Hitlerjevi, si ne moremo misliti. Prva, kakor druga bi se naslanjala na bajoneto, na silo. Bližnji dnevi nam bodo pokazali, ali so se demokratske sile v zadnjem trenutku zavedle nevarnosti, v kateri se nahajajo njihove državljanske svobodine, svoboda tiska in združevanja ter enakopravnost pred zakonom, pridobitve, odkupljene za težko ceno poraza na bojišču. Dogodek v pruskem parlamentu bi jim moral biti v svari.

lati na to, da bo železnica ostala samostojno avstrijsko podjetje. Za dolgovce, ki jih železnica dolguje državi, se predvideva plačilni sistem, zavarovan v proračunu. Kar se tiče voznih prepovedi, bo vlada delovala proti neutemeljenemu dvigavanju cen. Najvažnejša pa je napoved, da bo vlada v najbližjem času razposlala državam povabila za trgovsko-politična pogajanja, pri čemer se lahko še sklicuje na to, da je Nemčija k temu pripravljena, da je Poljska že dala v načelu ugoden odgovor in da tudi Italija izreka v tem vprašanju svoje prijateljsko stališče. Sedaj bo vlada končno odgovorila na pobudo Nemčije o prednostnih carinah. O prednostnih carinah, za koje se je dr. Dollfuss

Volilna vlada v Grčiji

Papastanasiu sestavi koncentracijsko vlado — Volilne koncem avgusta

Atene, 27. maja. AA. Atenska agencija poroča: Nova vlada je sestavljena tako-le:

Predsednik ministrskega sveta, zunanji minister in minister za narodno obrambo, kamor spada tudi ministrstvo za vojsko, mornarico in letalstvo: Papastanasiu;

notranji minister: Bakapulos;
finančni minister: Varvaresos,
minister pravde in zastopnik ministra za narodno gospodarstvo: Trijandafilopulos;
prosvetni minister: Perikle Karapanos;
prometni minister: Koronis;
minister poljedelstva in zastopnik ministra za socialno politiko: Bakalbazis;
minister za zdravje: Saracis;
državni podtajniki: pri ministrskem predsedništvu Heraklides; v ministrstvu za narodno obrambo general Skudalis; v ministrstvu za narodno gospodarstvo Kirijacis; v finančnem ministrstvu Sideris; v poljedelskem ministrstvu Kalicnakis.

Nova vlada računa na podporo Venizelosa in je zato izjavila, da bo izvenstrankarska in da bo vodila posle le pod strokovnimi vidiki.

Atene, 27. maja. AA. Po prevzemu dolžnosti predsednika nove grške vlade je g. Aleksander Papastanasiu sprejel poročevalca Aale in mu dal svojo prvo izjavo za javnost kot šef nove grške vlade.

Ta vlada, je izjavil g. Papastanasiu, ima značaj začasne volilne vlade. Opirala se bo lahko na Venizelosovo parlamentarno večino. Zato moja vlada ne bo imela časa, da bi izvedla svoje ideje ali pa ideje moje stranke.

Nadaljevali bomo zato z delom prejšnje vlade. Posebno pozornost bomo seve posvetili gospodarski in finančni politiki. Izvedli bomo največje štednje in redukcije in s tem dali inozemskim upnikom največjo satisfakcijo.

Venizelos bo zastopal Grčijo na predstoječi konferenci v Lausanni.

Nove volitve bodo koncem meseca avgusta ali pa prve dni septembra.

Vlada bo nadaljevala zunanjo politiko dosedanje vlade in bo ohranila prijateljske stike z vsemi državami, zlasti pa z balkanskimi državami.

Ideji o balkanski zvezi bo moja vlada, čeprav je le začasna in ji je rok vladanja odrejen, skušala dati več poleta in več praktičnega smisla.

O politiki napram Bolgariji je Papastanasiu izjavil:

Tudi tu bomo nadaljevali politiko dosedanje vlade! — Svojo izjavo je g. Papastanasiu končal s tem, da pri grških diplomatskih predstavništvih v inozemstvu ne bo izpremenb.

Atene, 27. maja. AA. Nova vlada g. Papastanasiu se bo predstavila parlamentu prihodnji ponedeljek.

Pred preosnovo nemške vlade

Berlin, 27. maja. Z. V zadnjem trenutku je že enkrat uspelo dr. Brüningu, da premaga svoje nasprotnike, oziroma, da sklene z njimi sporazum. Zatrjuje se, da so k temu pripomogli krvavi dogodki v pruskem parlamentu. General Schleicher in državni podtajnik Meissner, šef kabineta predsednika Hindenburga, ki sta bila do sedaj največja nasprotnika državnega kanclerja, sta prenehala z borbo proti njemu. Po Brüningovi avdienci pri Hindenburgu ki bo v nedeljo, bo prišlo najbrže do rekonstrukcije vse nemške vlade, iz katere bo v prvi vrsti odšel Gröner ne le kot vojni, temveč tudi kot notranji minister.

Dunajska vremenska napoved: Oblačnost se bo menjavala, nevihte so zelo verjetne.

Ali na desno ali na levo

Pariz, 27. maja. Po sestanku med Tardieujem in Herriotom v navzočnosti predsednika republike in finančnega ministra Flandina je javnost pričakovala pojasnitve vprašanja, kakšna strankarska koalicija se bo tvorila v parlamentu, ki se sestane v prvih dneh meseca junija. Toda imenovani sestanki ni rodil nobenega rezultata v tem oziru in slej ko prej je gotovo samo to, da bo Tardieujevo nasledstvo prevzel Herriot, ki pa se še sedaj ni mogel odločiti, s kakšno večino bo prav vladal Francijo.

Herriot v položaju Hamleta

Na eni strani stoji Herriot pod močnim pritiskom mlajših elementov radikalnega, to je svobodno-miselnega meščanstva, ki ne morejo dočakati dne, ko bi se s pomočjo socialistov začela nova doba človeštva; pod egido Francije. Na drugi strani pa imajo v radikalni stranki večino zmerni in realistični elementi, ki absolutno ne odobravajo kakšne preradikalne spremembe bodisi zunanje bodisi socialne politike Francije, smatrajoč, da je sedanji mednarodni in gospodarski položaj Francije tak, da absolutno ne dovoljuje kakšnih »pacifističnih in socialističnih pustolovščin«. Herriot, ki je človek velikega znanja, dobrih namer in najsodobnejših gest ter brez dvoma odkrit prijatelj sporazuma narodov, na drugi strani nima preveč odločne volje in se pred praktično rešitvijo kakšnega problema nahaja v istem položaju kakor Hamlet. Je dober Francoz in dober internacionalist in zato išče sedaj srednje linije, ki jo je pa spričel sedanji položaj Francije zelo težko najti.

Herriot stoji pod močnim vtisom velikih zunanjepolitičnih in finančnih težav Francije, katere mu je Tardieu odkritosrčno razložil. Nemčija, ki se danes nahaja, če hočemo biti odkritosrčni, pod prikrito diktaturo generalov, noče plačati nobenih reparacij več in reklamira zase pravico, da se oborožuje v isti meri kakor vse druge države. Tudi zavzema jako grozljivo stališče napram Poljski, največji zaveznici Francije na vzhodu. Na kakšno zunanjo politiko, ki bi bila še bolj odjenjiva, nego je bila Briandova, kateremu bi Herriot rad sledil, smatrajoč se za njegovega najvernejšega naslednika, zato ni mogoče misliti. Radi tega je razumljivo, da se je Herriot sedaj ogrnil v popoln molk.

Pred važno finančno konferenco

V kratkem naj bi se vršila konferenca zastopnikov narodnih bank vseh večjih držav

Belgrad, 27. maja. Iz krogov Narodne banke poročajo, da bo v kratkem času sklicana velika konferenca zastopnikov narodnih bank vseh večjih držav. Sestanek bi se imel vršiti v Švici in zborovanju bi predsedoval guverner švicarske narodne banke Mussy. Razgovorom bi vodil predsednikov imenovanih bank pristojnosti tudi člani finančnega odbora Zveze narodov, kakor tudi delegatje sledečih vlad: francoske, angleške, italijanske, švicarske, belgijske in nizozemske. Zdi se, da se bo ta konferenca najprej in v glavnem pečala predvsem z vprašanji, ki so na dnevnem redu reparacijske konference, ki je sklicana v Lausani. Ker se pa na dnevnem redu lausanske konference nahaja v prvi vrsti vprašanje finančne pomoči podonavskim državam, se zdi zelo verjetno, da se bodo bankirji skušali najprej med seboj zediniti, koliko denarja bi dali tem državam, katerim državam se bo priskočilo na pomoč ter kakšne garancije se bodo zahtevale in na kakšen način se bo ta pomoč izplačala. Nova francoska vlada, ki se ravno sestavlja in ki ima v tem pogledu mnenje, ki se v mnogem razlikuje od mnenja Tardieujeve vlade, bo seveda imela svoj vpliv na imenovane razgovore. Dozaj se ni nič znanega, če bodo tudi podonavske države povabljene, da se konference udeležijo, ali če bodo smatrale velesile morebiti za potrebno, da njihove interese zagovarja finančni odbor Zveze narodov, v katerem sedijo zastopniki podonavskih držav.

Francija se odreče reparacijam?

Pariz, 27. maja. V tukajšnjih političnih krogih je vzbudila senzacijo vest pariskega dopisnika »Timesa«, po kateri je baje Francija trenutno pripravljena, da se do zadnjega belica odreče reparacijam pod pogojem in garancijo, da bo istotako napravila Amerika z vojnimi dolgi. Ni znano, odkod je dobil »Timesov« dopisnik te informacije, misli pa se, da jih je dobil iz krogov, ki se pripravljajo, da vzamejo v svoje roke državno oblast. Značilno je, da ta »Timesov« informacija, čeprav je delovala senzacionalno, vendar ni zadela na odklonilno stališče v političnih krogih. Edino se opaža to, da je sedanji trenutek zelo neugoden tako za rešitev reparacijskega problema kakor tudi za rešitev vojnih dolgov, ker je Amerika pred volitvami. Radi tega so politični krogi prepričani, da lausanska konferenca ne bo mogla končati drugače kakor s podaljšanjem nemškega moratorija in da se končna rešitev reparacijskega problema in vprašanje vojnih dolgov odgodi na poznejši čas.

London, 27. maja. Radi konference strokovnjakov, ki bo v ponedeljek v Parizu, piše »Times«, da se podonavski problemi lahko rešijo edinole kot celota. Na rešitev se lahko misli šele tedaj, če se bodo države naslednice najprej odločile, da opustijo carinske zidove, kajti brez tega bi bil podonavski problem rešen le na pol. Težkoče bi se zmanjšale le na ta način, če bi se upniške države predvsem sporazumele med seboj za isto politiko in isti načrt.

Ne bo denarja

Bukarest, 27. maja. Ig. Francoski poslanik je fzožil finančnemu ministru Argetoianu poročilo prof. Rista o gospodarskem in finančnem položaju Rumunije. Sodi se, da to poročilo ni tako, kakor je upala rumunska vlada. Čuje se tudi, da se je francoski svetovalec pri rumunski narodni banki Auboin odrekal svojemu mestu.

Daladier kliče skupaj „svobodomiselnih“ elemente

Tem bolj pa je glasno levo krilo radikalne stranke, ki ga vodi Daladier. Ta piše v svojem glasilu »Republique«, da morajo vse levičarske stranke, ki so združene dosegle zmago, ostati skupaj tudi v bodoči akciji. Daladier pravi, da so radikali odločeni, da se energično uprejo vsem intrigam vojaške, aristokratske in »klerikalne reakcije, ki hoče preprečiti zvezo vseh svobodomiselnih elementov. Treba je uresničiti širokopotezen program mednarodne pacifistične kooperacije in socialnih reform. Zato se ne sme dopustiti, da bi se osnovala meščanska koncentracija brez socialistov, ker bi taka vlada bila že na prvi seji parlamenta preglasovana in bi se zato morala nasloniti na vse desničarske stranke, kar bi pomenilo oživiljenje reakcije. Daladier meni, da dežela, ki je svoje zaupanje poverila svobodnomiselnim elementom, tega ne more dopustiti.

Večina radikalov je drugega mnenja

Toda zmerni radikali, ki imajo večino zlasti v senatu, so trdno odločeni, da ne dopustijo osnutja levičarskega kartela skupaj s socialisti. Senatorji so proti temu tako iz zunanje političnih kakor iz finančnih razlogov. Gustav Hervé meni zato v svoji »Victoire«, da se bodo radikali vrnili na vlado čisto drugega razpoloženja nego leta 1924. Duh večine radikalnega kluba je veliko bližji zmernim republikancem centra nego levičarskim prenapetim. »Oglejmo si« — piše Hervé — »en problem za drugim. Videli boste, da so v socialnih zadevah radikali prav tako konservativni kakor zmerna sredina. V finančnih zadevah stoji enako pod vplivom interesov kapitala kakor bivša vlada. In prav tako, kakor je bivša vlada zagovarjala nedotakljivost mirovnih pogodb ter absolutno potrebo narodne obrambe, so tudi radikali prepričani, da je interes Francije pred vsakim drugim interesom.« Z drugimi besedami, tako zaključuje Hervé, radikali so premagali Tardieuja enostavno zato, da sami pridejo na oblast. Toda danes, ko so izvajali bitko, se ne bodo pomišljali, da vodijo točno isto politiko, katero je vodil Tardieujev kabinet bodisi na polju notranje politike bodisi glede mednarodnih problemov.

Zato je gotovo, da se bo na kongresu radikalne stranke 31. maja pojavilo tako nasprotstvo v taboru svobodnomiselnih elementov, da Herriotu najbrže ne bo preostalo ničesar drugega kakor da se ali nasloni na sredinske elemente bodoče zbornice ali pa osnuje radikalno »manjšinsko« vlado, ki bo iskala od slučaja do slučaja opore ali na desni ali na levi.

Pariz, 27. maja. AA. Širši glavni odbor stranke republikanske federacije je imel sejo. Poročal je poslanec Marin, ki je izjavil, da se bo njegova stranka neumorno borila proti radikalni vladi, če bi le-ta skušala uveljaviti socialistične ideje, da pa bo stranka republikanske federacije podpirala tako radikalno vlado, ki bi izvajala načela stranke republikanske federacije.

Socialistična desnica hoče na vsak način v vlado

Pariz, 27. maja. Z. V političnih krogih zelo komentirajo obisk socialističnih voditeljev Renaudela, Rossarda in Frola pri Herriotu, ki je vzbudil precejšnjo senzacijo. Vsi trije socialistični narodni poslanci so namreč sporočili Herriotu, da so za sodelovanje med radikali in socialisti in da se ne identifikirajo z glavnim tajnikom socialistične stranke Paulom Faureom, ki se je v nekem članku izrazil proti temu sodelovanju. Herriot je izjavil, da je pripravljen, da sodeluje s socialistično stranko in jo bo pozval, ko stopi v vlado, čim dobi mandat za to. Inicijativa Renaudela in njegovih političnih prijateljev je prišla tako nepričakovano zaradi tega, ker v krogih stranke desnice niso smatrali za mogoče, da se bo Herriot, ki je že stopil v zvezo s Tardieujem, vendar sporazumel s socialisti. Mislijo, da ni izključeno, da bo sklep Renaudela in drugih socialističnih voditeljev, da sodelujejo s Herriotom in njegovo stranko, povzročil razpad socialno-demokratske stranke. Desno krilo pod vodstvom Renaudela bo izstopilo iz socialistične stranke, če se bo socialistični državni kongres izjavil v nedeljo proti temu sodelovanju.

G. Barle in „Jutro“

Resignacija šentjakobskega župnika g. Barleta na poslanski mandat je imela dala povod, da je napisalo nizkoten napad na cerkvene kroge, ki izven v običajno denunciacijo cerkvenih oblasti. V članku skuša namreč napredno glasilu bivšega poslanca naslikati kot žrtev cerkvenega terorja. Teh »Jutrovi« metod je slovenska javnost že vajena in zato pri nas nič več ne vlečejo. Toda ker je »Jutro« članek ponatisnil tudi belgrajski »Politik«, sicer z izrecno pripombo, da je to »Jutrovo« blago, bi vendar opozorili javnost na resnično stanje stvari, ki je mnogo bolj enostavna in preprosta, kakor »Jutro« zmedene kombinacije.

Državna oblast je že pred kandidaturom stavila vse svoje funkcije, ki so hoteli kandidirati, pred izbiro: ali državna služba ali poslanski mandat. Smatrala je, da oboje hkrati v eni osebi ni združljivo. Zato je moral vsak državni uradnik, ki se je potoeval za poslanski mandat, dati najprej ostavko na državno službo. Mislimo, da je tako prav in v redu. Popolnoma na istem stališču pa stoji tudi cerkev, ker je pač zelo težko dobro vršiti dušnopastirsko službo — na pr. župnika obširne mestne župnije — in pa biti istočasno poslanec v parlamentu in voditi politiko. Ako je kljub temu župnik pri Sv. Jakobu v Ljubljani šest mesecev v svoji osebi združeval obe funkciji, je s tem podan ravno nasproten dokaz, kakor pa bi to hotelo »Jutro«: dokaz o izredni obzirnosti cerkvenih krogov. G. Barle je imel čisto dovolj, da je izbral med mestom župnika in mestom poslance. Zopet si namreč ne moremo misliti, da bi g. Barle, ki gotovo pozna cerkvene predpise, kanil obe mesti hkrati opravljati. Če se je končno vendarle odločil, da ostane rajši župnik in odloži poslanski mandat, se ni, da bi ga zato proglasili kot žrtev terorja in narodnega mučenika, kar »Jutro« tako nevedno počenja. Narodno mučeništvo sploh ni tako poceni — tudi še danes ne — kakor si to predstavlja »Jutrova« gospoda. Da se je g. Barle rajši odločil za župništvovanje, je imel gotovo zelo tehtne razloge, ki se morda dajo slutiti, a ker jih sam ne navaja v svojem odpovednem pismu na poslanski mandat, jih tudi mi nimamo pravice navajati. Neutajljivo dejstvo je, da je g. Barle napisal odpoved na poslanski mandat prej, preden je dobil poziv od nadrejene cerkvene oblasti.

Spričo teh dejstev naj slovenska javnost sama presodi in oceni častnikarstvo, predvsem pa moralno vrednost »Jutrovega« pisanja.

Odkritja o voditelju tirolskega Heimwehra

Dunaj, 27. maja. Ig. Na današnji seji narodnega sveta je vložil voditelj socialnih demokratov dr. Otto Bauer po vladni izjavi predlog nezaupnice proti kabinetu. Navajal je mučne podrobnosti o heimwehrovskem ministru dr. Jaconegu in zahteval imenovanje preiskovalnega odbora, ki naj prouči, ali je dr. Jaconec moralno in sposoben za ministra. Očitil mu je veličdajo, ker je kot vojaški vodja tirolskega Heimwehra tedaj, ko je Schöberl izgnal Pabsta, zahteval, naj ves Heimwehr z oroženo demonstracijo izšli padec Schöberlovi vojske. Treba je tudi razjasniti, ali je dr. Jaconec avstrijski ali italijanski državljani, ker je po aneksijski južne Tirolske optiral za Italijo, pozneje pa ni po pravih dobil avstrijskega državljanstva. Dr. Jaconec je tedaj, ko je bil knez Starheimberg notranji minister, zahteval od njega dovoljenje, da sme Heimwehr v Innsbrucku mobilizirati proti občinski policiji, samo zato, ker je policija nastopila proti razgrajenju na shodu krščanskih socialcev, kateri so protestirali proti bratovščini Heimwehrovec in italijanskih fašistov na Brennerju. Pred dunajskim parlamentom so narodni socialisti hoteli prirediti demonstracijo za razpust narodnega sveta, pa jim je policija to preprečila.

Solski izpiti

Belgrad, 27. maja. AA. Višji in nižji tečajni izpiti bodo na vseh gimnazijah od 10. junija dalje. Popravni izpiti se bodo vršili 7. in 8. junija, druge dni od 1. junija dalje pa bodo dopolnilni in razredni izpiti. Za zasebne izpite se je samo v Belgradu prijavilo 700 kandidatov. Razdeljeni so bili sorazmerno na vse gimnazije v Belgradu.

Kongres revolucionarne macedonske organizacije

Sofija, maja 1932.

Pred tedni se je vršil 8. redni kongres macedonske revolucionarne organizacije V. M. R. O., ki je dal absolutno dosedanjemu vodstvu organizacije ter odobrili njihovo delo. Centralni organizacijski odbor je izdal poročilo o sprejetju predloga, da želi zbrati okoli sebe vse macedonske narodne kroge ter da bo ustavila organizacija vsako akcijo proti drugim macedoncem, ki so delovali proti organizaciji V. M. R. O., ako bodo le-ti pred izvršilnimi organi organizacije podali izjavo, da v bodoče ne bodo nasprotovali macedonski organizaciji V. M. R. O., ter ne bodo delali zaprek njenemu delu. Izjava se mora podati tekom enega meseca po pozivu v časopisu »Svoboda ali smrt«, ki je glavno glasilu stranke revolucionarne macedonske organizacije V. M. R. O., glasilu njenega voditelja Ivana Mihajlova.

Oni, ki se ne bodo pokorili zapovedi kongresa, bodo objavljeni kot narodni sovražniki, proti katerim se bo postopalo po zakonih revolucionarne organizacije. (Zakoni so znani: revolver, peklenjski stroj ali bomba.)

Poziv se tiče druge macedonske organizacije Prologorovistov, ki je v manjšini in katerih je že veliko padlo v medsebojnem boju. Prologorovisti so znani, da streme za federacijo Macedonije z drugimi Jugoslavlani, medtem ko V. M. R. O. zahteva popolno neodvisno Macedonijo.

Kongres se je dalje izrazil, da so sklenjeni mirovni dogovori kvrni za položaj Macedonije ter da ogrožajo narodni mir na Balkanu.

Kongres je sklenil dalje, boriti se za neodvisnost Macedonije z istimi sredstvi, kot v preštosti, ker so ostale vse macedonske pelicije po Evropi zaman. Borba naj se nadaljuje do končne popolne osvoboditve. Očita se dalje nekaterim bolgarskim upravnim krogom, da je njihovo delo protinacionalno in kvarno. V balkanskih konferencah vidi V. M. R. O. le poskus, ohraniti nepravilni status quo na Balkanu, zaradi česar se organizacija izjavlja proti vsem takim konferencam.

Organizacija je dalje sklenila, še naprej zasledovati krivce umora Todor Aleksandrova.

V centralni odbor revolucionarne organizacije so bili izvoljeni: Ivan Mihajlov, Vladimir Kurtev in Georgi Nastev.

Kakor je iz poročila o poteku tega kongresa razvidno, ki je tiskano v časopisu »Svoboda ali smrt« in za katerega bolgarska vlada ne ve, kje se tiska, je macedonska organizacija ostala nepomirljiva ter je pričakovati, da bo v kratkem svojo delavnost začela. Kaj bo vlada storila, da spravi te pojave v sklad s svojimi opetovanimi mirolnimi izjavami, danes še ni mogoče reči.

Poslednji umori med Macedonci pa dokazujejo, da je mir med obema skupinama problematičen in da ni misliti še na pomirjenje, češar si žele nekateri rodoljubi, med njimi pred kratkim umorjeni Dimitar Mihajlov, ki ni identičen z Vančo Mihajlom, voditeljem revolucionarne macedonske organizacije.

V informaciji slovenske javnosti še povemo, da so Prologorovisti le neznatna manjšina nasproti revolucionarni organizaciji V. M. R. O., kar se je tudi jasno pokazalo pri pogrebu umorjenega Din. Mihajlova, katerega pogreba se je udeležilo okoli 3000 delegatov mnogobrojnih macedonskih organizacij. »Mir na Balkanu« je slejkoprej še vedno ogrožen, in je vsak optimizem v tem oziru — ponesrečen.

Sofija, 27. maja. AA. Na večeršnjem sestanku macedonskega nacionalnega komiteja se je komite zaradi umora Mihajlova konstituiral takole:

Predsednik Georgije Kondov, podpredsednik Dimitrije Pop-Pandov in dr. Filip Manolov, tajniki Nikola Gamovski, Kozma Georgijev in Hristo Zograf; člani Andon Piperevski, Atanas Dimitrov, Georgije Nikolov, Stefan Dimitrov, Borzinov in Dimitar Markovski.

Nova japonska vlada je vojaškega značaja

London, 27. maja. Z. Po vestih iz Harbina se je položaj znatno poslabšal. Izgleda, da so odnošaji med Sovjetsko Rusijo in Japonsko v najbolj akutni fazi. Japonske čete, ki so poslale v severno Mandžurijo, da zatrejo vstajski pokret, se približujejo mejni Sovjetske Rusije.

Tokio, 27. maja. Z. Mikado je sprejel v avdienco člane nove vlade, ki so po položeni prisegi takoj prevzeli svoje resore. Vlada je koncentracijskega značaja, vendar pa v njej prevladujejo predstavniki vojaških krogov.

London, 27. maja. Z. Sovjetska vlada je sprejela predlog neodvisne mandžurske vlade, da Mandžurija postavi konzularna zastopstva v raznih ruskih mestih. Tako bo imela konzulate v Blagovestensku, Čiti, Broviku in Vladivostoku.

London, 27. maja. Z. Na neko vprašanje v spodnji zbornici, če v resnici obstojijo japonski načrti, po katerem naj bi se sklicala konferenca v Tokiu, da se reši vzhodni problem, je odgovoril državni podtajnik Eden, da tak načrt v resnici obstoja. Te konference se bodo razen ostalih interesiranih velesil udeležile brezpogojno tudi kitajske oblasti.

Program nove japonske vlade

London, 27. maja. Ig. Nova japonska vlada je izjavila, da v japonski zunanji politiki radi spremembe v vladi ni nastopila nobena sprememba. Naloge nove vlade so, da bo stremela po notranje-politični reformi in po ozdravljenju narodnih finančnih. Kabinet pa bo odklanjal nove pogodbe z Rusijo, ker sedanje pogodbe popolnoma zadostujejo za obstoječi položaj.

Osebnosti

Belgrad, 27. maja. Ig. V resoru prometnega ministristva je postavljen za upravnika rečnega prometnega višji kontrolor Vincenc Svilar. — Upokojena sta bila v istem resoru Ivan Smerdu v 6. skupini pri pošti Maribor 1. in Wester Rozalija, uradnica pri pošti Ljubljana 1. — V resoru finančnega ministristva je upokojen Lovro Počkar v 5. položajni skupini, doslej pri glavnem ravnatelstvu državnih železnic. — V resoru zunanje ministristva je napredoval v 8. položajno skupino Vinko Božič, protokolist.

Praga, 27. maja. Ig. Preteklo noč sta dva nemška študenta onečastila zgodovinski spomenik sv. Janeza Napomuka na Karlovem mostu v Pragi. S palicami sta razbila pozlačeni venec okoli glave svetnika in ga vrgla v vodo. Policija ju je aretirala. Spomnil je bil postavljen 1. 1683.

Born, 27. maja. AA. Zvezni svet je ukinil dopolnilno carino 6.30 švic. franka za stot uvoženega prirodnega vina in sira iz Jugoslavije.

Zborovanje organov tin. kontrole

Danes so se zbrali v Ljubljani organi finančne kontrole iz vse države, kjer ima njih združenje danes in jutri v zelenic dvorani hotela Union svoje redno letno zborovanje.

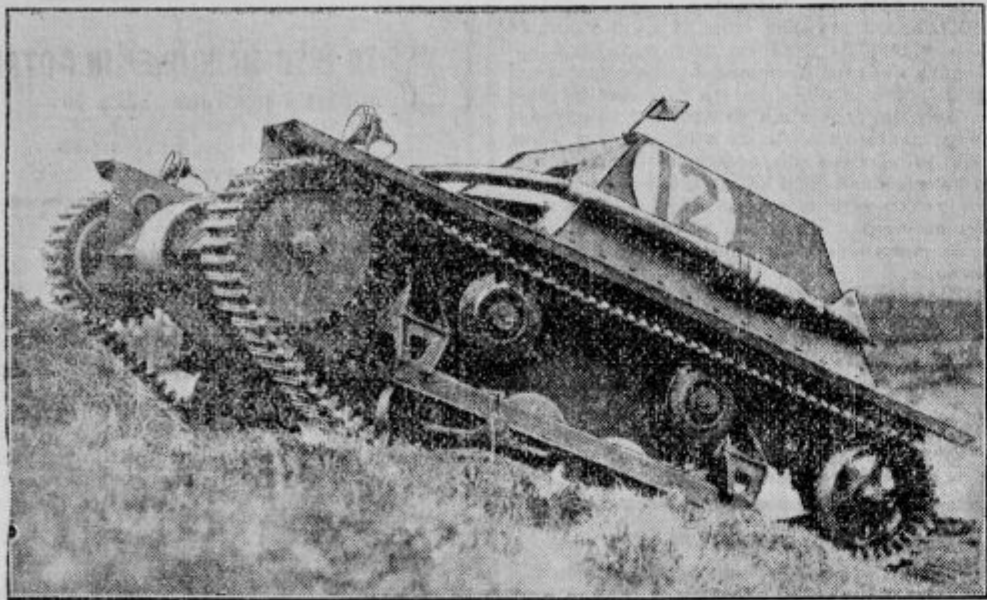
Novi otoki v Ledenem morju

Severnotečajni zavod v Leningradu je sprejel od najbolj severne radio-oddajne postaje v zalivu Tihaja na otoku Hooker poročilo o ugotovitvah, katere je našla ruska ekspedicija.

Meteorolog Tepluhov, geolog Ivančuk in mehanik Semjonov so 10. aprila na saneh, katere so vlekli psi, odrinili od postaje proti severu. Odsli so proti otoku Aldger, kjer jih je hud snežni vihar ustavil dva dni. Čez dva dni so nadaljevali pot proti severozahodnemu delu otoka Hall, ki je popolnoma raven, medtem ko je na dosedanjih zemljevidih označeno, da ga pokrivajo divji ledeniki. Nadaljnja pot proti vzhodu je bila težavnejša zaradi mnogih lukenj in jarkov v ledu. Dne 18. aprila je ekspedicija 13 km severno od otoka Ha-

yes naletela na štiri popolnoma neznane otoke, od katerih je največji južni. Ta se dviga 21 m nad morsk gladino. Od severnega je ločen po morsk ožini, ki je široka 2½ km. V višjih legah teh otokov so našli bazalt, kar dokazuje, da so vulkanskega izvora.

Dne 20. aprila je Tepluhov s svojimi tovariši prišel do Rta Heller na Wilczekovi zemlji. Ustavili so se prav na mestu, ki ga je Američan W. Wellmann leta 1899 na karti označil za »Fort Mac Kinley«. Tu se je ekspedicija vrnila proti domu in je zdrava srečno prišla na svojo postajo v zalivu Tihaja. V 19 dneh je po najtežavnejšem ozemlju prebrodila 450 km.

V znamenju razorožitve! Nov majhen tank angleške armade, dobro »našpikan« s topiči in strojnimi, ki brzi tudi po najhujši strmini, po ravnam pa dohaja tudi avto.

Zvižče tistih, ki izvažajo denar

Zaradi strogih deviznih predpisov, ki so jih zadnje čase izdale vse države, je obmejna služba carinikov zelo otežkočena. Povsod se kontrola vrši mnogo strožje. Vendar se kljub temu še posreči marsikateremu tihotapecu, da svoje blago skrije pred kontrolo na tak način, da ga preiskava le težko ali pa sploh ne najde.

Zanimive izkušnje iz svoje službe popisuje češkoslovaški uradnik obmejne straže, ki že 10 let služi na zelo prometni obmejni postaji. Ta uradnik zanimivo pripoveduje o tihotapskih amaterjih, kakor imenuje ljudi, ki za kak teden dni potujejo v inozemstvo in nosijo s seboj kako krono več, kakor je po zakonu dovoljeno. Pri tem znajo ljudje vseh vrst in stanov denar imenitno skrivati. Človek se mora kar čuditi njihovi iznajdljivosti. Stare zvižče kakor: denar vstati v podlogo obleke, v ovratnico ali klobuk — porabljajo danes res samo navadni začetniki, ki mislijo, da so oni prvi prišli

zalepila med dva lista potnega lista. Kontrola ni našla nič. Med tem je prišel drug uradnik od policijske oblasti pregledovat potne liste. Tudi ta je našel vse v redu. Hotel ji je vrniti potni list ter ji pri tem storiti tudi uslugo, da se ji ni treba sklanjati čez druge potnike, ampak se je hotel sam skloniti k njej. Mala učiteljica je vendar hlastno stegnila obe roki, ki sta se čudno tresli, krčevito zgrabila potni list ter ga urno skrila. Pri tem je prav plašno gledala policijskega uradnika. To se je mozu zdelo sumljivo, morala mu je vrniti potni list in kmalu je bila ob svoje skrite tisočake. — Skrivališča so našli tudi v šopku vijolic, ki so bile vtaknjene v gumbnico. Tri bankovce so našli zložene v škafčici bonbonov, druge zopet v budilniku, pipah, podpetnikih in v škafčicah za vžigalice.

Večjo množino denarja je nosil s seboj neki praški trgovec, o katerem je že poprej prišla ovadba, da bo skušal iztihatati več denarja. Zato so ga natančno preiskavali. Pa niso nič našli. Eden uradnikov, ki je bil med vojno pri saniteti, pa je opazil, da je trgovčeva roka, katero je imel povezano v gipsu, nepravilno povezana. Poklicali so zdravnika, ki je dovolil, da se sme obveza odvezati. Trgovec je protestiral, nič ni pomagalo. Pod obvezo so našli zdravo roko in pa 384.000 Kč.

In vendar si ljudje vedno iznova izmišljujejo nove zvižče, kako opehariti carine in finance, čeprav so še za tako majhne vsote določene ogromne kazni. Vsi ti slučajni so le slučajni malih ljudi in malih vrst. Zanimivo bi bilo, ko bi bil ta češki uradnik povedal tudi kaj o zvižčah tistih, ki znajo kar milijone iztihatati na tak način, da menda le redkokoga pri tem zasačijo.

Ameriška vljudnost

Prijubljeni ameriški časopis je razposlal znamenit naročnikom sledečo okrožnico: »Dragi naročniki! V starih dobrih časih smo imeli navado napraviti voz na žepni ruti, da ne bi pozabili na katerokoli stvar. Ali morda niste vi opustili te priporočljive šege? Ali niste vsled tega pozabili na to ali ono malenkost? Priporočamo vam, da boste naredili voz, če se bojite, da ne bi vas zapustil spomin. Potem boste vi tako natančni, kakor so bile naše babice, ter se boste spomnili tudi, da nam dolgujete na priloženi pobotnici označeni malenkostni znesek. Upamo, da vam slejkoprej ugnja naš list in da se boste iz tega razloga poslužili priložene položnice. Storili nam boste s tem veliko uslugo! Pozdravlja vas uprava lista.«

Zračni orjak DX

ki se je po zraku pripeljal iz Amerike v Nemčijo, pri sprejemu v Berlinu. Vpričo tega zračnega orjaškega letala s čolnom so vsi drugi čolni na vodi kar pritlikavi.

Zupan vodi demonstrante. Seveda v Ameriki! New Yorški zupan dr. Walker na čelu demonstrantov proti tistemu členu ameriške ustave, ki prepoveduje alkohol. Pa recite, da v Ameriki ni svobode!

Levi stradajo, ko poje boben

»Köln. Zeitung« prinaša izvirno poročilo o žalostnem koncu velikega cirkusa »Schneider«, ki je slovel po vsej Evropi. Podjetje je bilo doma na Nemškem, a v teku zadnjih desetletij potovalo po Južni Evropi ter redno prezimovalo v Italiji. V Napolju je doletela cirkus usoda. Schneider, znani krotilec in lasnik cirkusa, se je tako zadolžil, da so razpisale italijanske oblasti prisilno dražbo. Velikanska množica je poplavila trg. Neka trdka je posnela zadnje trenutke na smrt obsojenega cirkusa na zvočni film. Vsi nastavljeni so prišli v najboljših nošah, da bi se poslovili od delodajalca. Konjarji so oblekli rdeče frake, klovnovi so natakli razcefrane lasulje, plesalke so bile v baletnih, s

odpeljati v Afriko in oprostili, drugi so rekli, da bodo romali levi v Hollywood k neki kinematsografski trdki itd. Vse te govorice niso preprečile dražbe. Pričela se je dne 5. maja. Zadonele so trobente. Oklicevalec je skočil na klop: »Signori, prodaja se prva skupina živali: 59 levov, 2 tigra in 4 mlade leve, vsi lepo dresirani, s kletkami in vagoni vred. Izklicna cena je 300.000 lir. Kdo da več? 300 tisoč! Prvič! Drugič! Tretjič! Nihče se ni oglašil. Schneider je slopil ves bled v kletko, zapokal z bičem in predvajal vsakega ljubljence posebej. Vse je bilo zaman. Nihče izmed navzočih ni ponudil niti sto lir. Levi in tigri so ostali neprodani. Zopet so se oglašile trobente. Na odru se je prikazal krasen bel arabski žrebec. Ponujali so ga z opremo in sedlom vred za 12.000 lir. Zopet ni bilo nobenega kupca. Nihče ni potreboval umetne ježe in španskega koraka vajenega konja. Dve lami in dva angorska bela kozla so prvi našli kupce. Zupan mesta Brindisija se je zanimal za krasnega jelena. Ta žival je v mesnem grbu. A naposled se je premislil. Živinozdravniki so bili mnenja, da ne bo jelen dolgo živel v Brindisiju. Mesto ima prevroče in prevlažno podnebje. Krotilka Betty Moerz je kupila 12 medvedov, ki jih je predvajala v cirkusu. Urednik »Mattina« Barzini je kupil alpskega orla, ki ga je podaril nekemu lovskemu društvu. Dve krasni dogi sta bili prodani za 10 lir vsaka! Opice, morski levi, pelikani in papige so ostali neprodani kakor tudi levi, tigri in jeleni. Tako žalostno se je zaključil prvi dan dražbe. Nadaljevala se je šele prihodnji teden. Geoffrey Dickson, lasnik pariške Sportne palače je naposled odpeljal 70 levov. Plačal jih je po 5000 lir. Dva bengalska tigra sta bila prodana po 2700 lir. Najlepše opice so dajali po 200 lir. Isto ceno je dosegla dresirana vidra. Šakala so prodali za 500 lir, šestorico pelikanov po 900 lir in petorico volkov po 100 lir za kos. Naiveč uspeha je imel učeni mrož. Prodali so ga za 9000 lir. Ostali drobiž je ostal neprodan. Nestrpni upniki, ki so uničili cirkus, so jako razočarani. Dražba jim je prinesla jako malo denarja.

Zivio vojna! Edina industrija v Ameriki, ki je v polnem obratu, je tista, ki za Japonce izdeluje fine jeklene granate. Slika nam kaže pogled v skladišča.

srebrnem vezanih nošah. Samo Schneider je bil v turistični zmečkani obleki. Prihitej je naravnost v vlaka, ker je poskusil vse možnosti, da bi preprečil najusodnejši dogodek v svojem življenju. Iskal je denar v Berlinu, Parizu in Amsterdamu, a vse je bilo zaman. Obupan se je povrnil v Napolj. Obdržal je samo hlapce in čuvaje v zverinjaku. Odpustiti je moral veliko drugih uslužbencev. Italijanske oblasti so takoj odposlale nove brezposelne na Nemško, v Avstrijo, Čehoslovaško in Švico, kjer so bili doma. Na ta način je bil cirkus uničen, še preden so zavrnili Schneiderja denarni mogotci, kjer je iskal kredita.

Januarja meseca ni mogel več hraniti živali. Tulenje lačnih levov in tigrov je zbegalo vse mesto. Schneider je odgovoril oblasti, da bo lahko spustil svojih 100 levov na prosto, če jih ne marajo meščani videti v kletkah. Karabinjeri z nabiti puškami so pričeli stražiti cirkus. Društvo za varstvo živali je priskočilo na pomoč, a je imelo premalo sredstev. Prišlo je nabirati milodare. Otroci so nosili po mestu puščice z napisom: »Tudi živali se ustvaril Bog. Pomagajte stradajočim! — Usmilite se! Tuljenje se je končalo, in mesto se je oddahnilo. Dolgo se je govorilo, da bo pokupila vse zveri neka bogata Američanka, ki jih hoče

Whisky pred sodniki

Francoski vinotrčci so zmagali v pravdi za ime »konjak«, ki je zdaj prepovedano za označbo izven Francoske narejenega istega pridelka. Tudi pri nas se imenuje nekdanji konjak samo »brandy« (ker se najbrž slejkoprej zdijo trgovcu in odjemalcu tuja imena vse bolj imenitna kakor domača). Več angleških izdelovalcev sladnega žganja: veletrdke James Buchanan, John Dewar, Haig in dr., so zdaj tožili pri berlinskem zveznem sodišču nemške žganjarne in zahtevale, da bi jim oblasti prepovedale označbo »whisky« za nemško blago. Tožitelji so se sklicevali na to, da pomeni whisky angleško narodno pijačo kakor je konjak doma na Francoskem in tokajec na Ogrskem ozir. na Slovaškem. Izvajali so, da ni mogoče izdelovati pristnega whiskyja izven Anglije, kjer so edinstveni primerni zemljepisni in vremenski pogoji. Obtoženi Nemci so ugovarjali, da nikakor ni vezana žgana pijača na katerokoli določeno ozemlje. Tovarna, ki izdeluje whisky, potrebuje samo strokovnjake in potrebne sirovine. Primerjali so whisky ruski solati, ki se pripravlja povsod v Evropi, dasi se imenuje »ruska«. Sodniki so sprejeli to stališče in zavrnili tožbo. Nemški izdelovalci whiskyja se bodo lahko posluževali angleške označbe.

Povodnji na Angleškem so bile tako velike, kakor jih že 30 let ne pomnijo. Slika nam kaže razdejan most in hišo v kraju Hecley v grofiji Sheffield.

na to misel. Drugi pa, ki so stvar bolj premislili, so si izmislili tako enostavna skrivališča, da jih more odkriti samo zelo večje oko.

V tretjem razredu brzovlaka, ki zgodaj jutraj vozi skozi obmejno postajo, je uradnik končal pregled brez vsakega uspeha. Ko je že zapustil vagon, je slišal za seboj, kako je žena naročala svojemu možu: »Tako. Sedaj že lahko vržeš cigareto, ustnik pa spravi v žep. Dovolj je bilo smadu. Še tega bi bilo treba, da bi mi doma tako kadil.« Uradnik, ki so se mu te besede zdele sumljive, se je vrnil v vagon in videl, kako nerodno je gospod, ki očitno ni bil kadilec, gasil ostanek cigarete in potem gledal v svoj dolgi ustnik... Dovolj. V ustniku so bili skriti trije tisočaki.

Ob drugi priliki je uradnik slučajno zadel z nogo v steklenico kisle vode, ki je stala na tleh. Mož, ki je bila steklenica njegova, se je hitro nagnil ter se urno in spoštljivo opravičeval, ker je steklenico postavil tako nerodno. Medtem je steklenico porinil pod sedež. Ta njegova naglica in pa vljudnost ga je izdala. Uradnik se je začel zanimati za steklenico in je pod listkom, na katerem je napisano, kakšnega izvora je kislava voda, našel najlepšena dva tisočaka. Drugi dan je isti uradnik naletel na steklenico kisle vode, ki je bila zamašena s prevelikim zamaškom. Uradnik se je za zamašek začel zanimati in kmalu našel v njem nekaj tisočakov.

Učiteljica ročnih del je svoj denar enostavno

XII. LJUBLJANSKI VELESEJEM 4.-13. junija

Posetniki 50% popust na železnicah.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas, treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10349.

Službe

Beseda samo 50 par

Trgovski pomočnik
mešane stroke, dober ob-
čevalec s strankami, želi
namestitev s 1. julijem.
Ponudbe na upravo »Slo-
venca« pod »Pošten in
zanesljiv« št. 8380. (a)

Službo

lakaja ali služje iščem. -
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 8386. (a)

Marljiva ženska

išče službo kot postrež-
nica ali perica. - Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 8376. (a)

Pošteno dekle

išče službo k manjši dru-
žini ali za sobarico. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 8384. (a)

Službo dobe

Beseda samo 50 par

Brivski pomočnik
mlajši, se takoj sprejme.
Frizerski salon, Smartin-
ska cesta 22. (b)

Kuharico

sprejemem. Naslov v upr.
»Slovenca« pod 8387. (a)

Vajenci

Beseda samo 50 par

Vajenca

za kovaško obrt sprej-
mem takoj. Hrana in sta-
novanje v hiši. Drugo po
dogovoru. Alojz Štirn -
voznik in podkovnik kovač,
p. Dobrič pri Trebnjem,
Dolenjsko. (v)

Učenca

sprejme takoj
Slaščičarna
Petriček

Učenca

v trgovino z mešan. bla-
gom, s hrano in stanova-
njem v hiši, sprejme tv.
P. Koren preje Šterk v
Črnomlju. (v)

Stanovanja

Beseda samo 50 par

IŠČEJO:

Dvosobno stanovanje
v centru ali blizu isčeta
dve gospodinj. - Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 8408. (c)

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje
kuhinja in pritlikline, par-
ket, vodovod, elektrika -
se odda 1. avgusta. Rož-
na dolina. Naslov v upr.
»Slovenca« pod 8407. (c)

Stanovanje

soba, kuhinja in pritlikline
se odda 1. julija. Cesta na
Brdo št. 136. - Poizve se
Glinca, c. XIII št. 4. (c)

Oporemljena soba

separirana, za 2 osebi, se
oddaja za 300 Din. Naslov
v upravi »Slovenca« Ma-
ribor. (s)

Vnajem

Beseda samo 50 par

IŠČEJO:

Lokal

srednjevelik - se išče za
takoj. Ponudbe na upra-
vo »Slovenca« pod 326 -
8392. (m)

ODDAJO:

Odda se v najem

dobro vpeljana trgovina z
usnjem; prevzem z bla-
gom ali tudi brez blaga.
Točna pojasnila da Anton
Štefe, Kranj. (n)

Radi preselitve

notarske pisarne se odda
lokal v Ljubljani, Miklo-
šičeva cesta 6. (n)

Delavnico

ali skladišče oddam v pri-
tliku. Rimska cesta št. 19,
Ljubljana. (a)

Denar

Beseda samo 50 par

S kapitalom

do 100.000 Din želi trgo-
vec soudležbe ali zaup-
nega mesta pri aktivnem
renabilnem trgov. pod-
jetju, kjer je denar zava-
rovan. Ponudbe na upra-
vo »Slovenca« pod šte-
v. 8391. (d)

Objave

Beseda samo 50 par

Preklic

Podpisani Anton Ribni-
kar, posestnik v Goricah,
izjavljam, da nisem plač-
nik za dolgov, ki bi jih
kdorkoli delal na moj ra-
čun. (o)

Razno

Beseda samo 50 par

Razmnoževanja

prepisovanja in druga pi-
sarska dela prevzame
The Rex Co., Gradišče
št. 10, telefon 22-68. (r)

Posvetva

Beseda samo 50 par

Kupim

eno- ali dvostanovanjsko
hišo v Ljubljani. Ponudbe
na podružnico »Slovenca«
Novo mesto. (p)

Travniki

70.000 m² prodam; oddam
tudi prvo košnjo po do-
govoru. Zalokar, Krakov-
ski nasip 26. (p)

Nova hiša

enonadstropna, tristano-
vanjska, pri Stadionu -
naprodaj. Naslov v upravi
»Slovenca« pod 8389. (p)

Stavbne parcele

naprodaj v Spodnji Šiški;
vodovod, solčna lega. -
Pojasnila daje arh. Josip
Vidic, tehnična pisarna,
Ljubljana VII, Celovška
cesta 80. (p)

Malo posestvo

prodam blizu postaje v
okolici Ljubljane. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 8385. (p)

Enonadstropno hišo

lepo, novejšo, s 4 stano-
vanji, vsemi pritliklinami,
z lepim vrtom, pripravno
za vsako obrt, prodam v
lepem mestu Slovenije. -
Pojasnila daje Ivan Golo-
bar, Smartno-Litija. (p)

Za leseno

stanovanjsko hišico poci-
ni naprodaj novo ogrodje
4,40x7,40 m veliko. Raz-
delba je: soba, kuhinja,
predsoba, shramba, stra-
nišče in prostorno ostrše-
je. Poizve se: Ljubljana,
Opekarska cesta 31. (p)

Kupim hišo

v okolici Ljubljane za 40
do 50.000 Din; pripravno
za obrt. Naslov v upravi
»Slovenca« pod 8400. (p)

Prodaj

dvostanovanjsko hišo z
vrtom v bližini tramvaj-
ske proge proti St. Vidu.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 8397. (p)

Kupimo

Beseda samo 50 par

Vrednostne papirje

kupuje Komanditna druž-
ba M. Jankole. Selenbur-
gova 6/II. (k)

Auto-motor

Beseda samo 50 par

»Ford« limuzino

dobro ohranjeno - prodaj
Ivan Šiška, Metelkova ul.
št. 4. (f)

Prodaj

2 dobro ohranjena motor-
ja z ali brez priklole, z
znamke »Ariel« 5 HP in
»AJS« 8 HP, po zmerni
ceni. Poizve se v trgovini
Stane Derganc, Ljubljana,
Gospodarska cesta 2. (f)

Pridelki

Beseda samo 50 par

Ia krompirja

jedilnega, samo belega,
izbranega, kupujem stalno
vsako količino proti takoj-
šnemu plačilu. Na ponud-
be brez cene se ne ozi-
ram. »Viktorija«, Zagreb.

Prodajmo

Beseda samo 50 par

Pisalni stroj

»Ideal« in brek voz za 6
oseb prodam. Krakovski
nasip 26. (l)

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v
veliki izbiri najugodnejše
in najcenejše trdke Karl
Prelog, Ljubljana, Židov-
ska ulica in Stari trg. (l)

Štedilnike

raznih vrst; vrtno, bal-
konske in stopniške
ograde, dim. vratica,
brzoparilnike, nudi po
najnižjih cenah ključ,
podjetje Ciril Podražaj,
Ig pri Ljubljani.

Konfekcija - moda!

Najcenejši nakup. Anton
Presker, Sv. Petra cesta
št. 14, Ljubljana. (l)

Novi obrtni zakon

se naroča pri Komandit-
ni družbi M. Jankole -
Selenburgova 6/II. (l)

Šivalni stroj

popolnoma nov, naprodaj
za 1250 Din. Miklošičeva
c. št. 7, III. Vhod poleg
Delavske pekarnice. (l)

Trgovino čevljev

v glavni ulici Zagreba,
dobro vpeljana, se zelo
ugodno prodaja. - Ponudbe
na upravo »Slovenca«
pod »Zelo dobičkanosno«
št. 8297. (l)

Nogavice

rokavice, robce, perilo, tor-
bice, kravate
nizke cene, samo pri
PETELINC-u
Ljubljana, ob vodi blizu
Prešernovega spomenika.

Novo kolo

svetovne znamke, se po-
ceni prodaja. Miklošičeva 7,
III., vhod poleg Delavske
pekarnice. (l)

Večja množina

starih dvojnih oken z
leznimi okrižji naprodaj.
Triumph-Auto, Ljubljana
VII, Celovška c. 38. (l)

Obrt

Beseda samo 50 par

Brivnica »Zora«

v Celju, pri kapucinskem
mostu, se priporoča. Pri-
znano prvovrstno britje in
striženje. Najnižje cene! t

Soboslikarski vzorci

nailepši in najcenejši bo-
do na ljubljanskem vele-
sejmu v paviljonu E. Se
priporoča Josip Božič. (t)

Pozor!

Najceneje se oblečeš pri
Rusu na Solu, Predoviče-
va ulica 12. Moste. -
Bivši vodja delavnice fir-
me Krošeli. (t)

Debele

Iuskinastentrobe

kupite najceneje pri tržki
A. VOLK, LJUBLJANA
Realizirano c. 24

Pšenične izdelke

vseh vrst priobano odlične kakovosti, nudi
najcenejše

Mlin Nastran

pošta Radomlje.

FURNIRJI

vsake vrste pri tržki
P. R. ALLES, Ljubljana - Frankopanska 18.

V Ločarsko dolino

se peljete v odprtem avtobusu

za 75 Din na obe strani, za

90 Din na Bled in nazaj. -

Družba naj obstoji iz 22 oseb.

Avlo naročajte pri

URH PAVLU, Ljubno pri Celju.

Za posvečitev telesa in zraka v hiši, za bolnike in

živčno bolne, za potovanje in doma

TOALETNI KIS

Sestavljen je po našem starem izkušenem predpisu
iz aromatičnih zdravilnih rastlin. Osvežuje telo,
okrepi živce bolnih in slabih, služi za pomir-
jenje, masiranje, pranje in kopanje, pri nezavesti,
glavobolu, prehladu, vnetimjenosti, naporu in tru-
du. Uporablja se radi prijetnega vonja in za masi-
ranje ali se pije pomešan z vodo po žlicah.
močno razredčen z vodo se rabi za pranje in za
obkladke hladne in tople. Ne pokvari se nikdar in
vedno se lahko uporablja. Cena steklenici 15 Din.
Proizvajalca ga in daje v promet stara, l. 1599, usta-
novljena Kapitalska lekarna sv. Marije, lekarnar
Vlatko Bartulić, Zagreb, Jelačićev trg broj 20.

Sveže in masno

mleko

od planinskih krav in čaj-
no maslo »Deteljica« nudi
mlekarna pri »JOŽICI« na
Smartinski cesti 8. (t)

Sportne in

gorske čevlje

po Din 160 - in delavske
čevlje la. najnižje nudi

Rihar, vizmarje

St. Vid n. Ljubljano

Zahtevajte ga po vseh
mlekarnah in kavarnah.

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti
kurjim očesom CLAVEN
je mast

Dobite v lekarnah, dro-
gerijah ali naravnost iz
tvorilnice in glavnega skladišča

M. HRNJAK

lekarnar - SISAK

Varujte se potvorb

Berite

Slovenca

in oglašujte v njem!

ČE ŽELITE KUPITI POHIŠTVO,

po jako znižanih cenah obrnite se naravnost na

ANDREJ KREGAR in sinova

tovarniška zalogja pohištva

ŠT. VID NAD LJUBLJANO -- (nasproti kolodvoru)

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ža-
lostno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oče, stari oče
itd., gospod

FRANC NOVAK

odbornik Mlekarske zadruge na Brezovici, bivši dolgoletni obč.
odbornik, svetovalec, srenjski načelnik in pos. na Plešivici 4

danes jutraj po dolgi, mučni bolezni, previden s svetimi za-
kramenti, vdano v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega nam rajnika bo v nedeljo 29. maja ob
pol 8 jutraj na pokopališču v Notranjih Goricah.

Plešivica, dne 27. maja 1932.

ZALUJOČI OSTALI

Umrla nam je naša dobra sestra

Marija Pirnat

posestnica v Zgornji Šiški št. 175.

Pogreb predrage rajne bo v soboto 28. maja

ob 10 dopoldne na draveljsko pokopališče.

Venci se hvaležno odklanjajo!

Zgornja Šiška, dne 27. maja 1932.

ZALUJOČA DRUZINA PIRNAT.

Zahvala

Za vse dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih
prejeli povodom smrti naše dobre soproge, skrbne matere, ba-
bice, prababice, tete, tašče in svakinje, gospe

Zorc Ane roj. Walland

soproge privatnega uradnika v pokoju

kakor za darovane krasne vence in cvetje, se tem potom vsem
najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni č. du-
hovščini, g. ravnatelju in inspektorju pivovarne Union, kakor
uradnikom ter končno vsem in vsakemu posebej, ki so spremili
blago pokojnico na njeni zadnji poti.

V Ljubljani, dne 27. maja 1932.

Zalujoče rodbine:

ZORC, KOTAR, ZUPANČIČ, GLANZ, KALIN in WALLAND
in ostali sorodniki.

Zahvala

Za vsa ustno in pismeno izražena sožalja, ki sem jih
prejela povodom tako nepričakovane smrti ljubljene soproga,
gospoda

Jožefa Zupana

posestnika

se tem potom iskreno zahvaljujem. Bog plačaj g. župniku iz
Zasipa za vodstvo pogreba, g. prof. Jožetu Sodji za duhovno
tolažbo, gg. Tertinu Ignacu in Janezu Tiringarju za spremstvo
pri pogrebu, g. šol. upravitelju Ivanu Laharnarju, g. dr. Marčiču,
godbi Krekovega društva v Jesenic, gasilcem iz Dobrave, vsem
sorodnikom, znancem in prijateljem. Spomnite se, prosim,
umrlega v molitvi.